

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
Egész évre	12 kor.	Negyedévre	3 kor.	
Félévre	6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.		
		BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	

Cine mintye.

Zombor, 1907. április 12.

A magyar nemzet törvényhozó házában a magyar nemzet ellen példátlanul ripók módon galád pizkolódást mert elkövetni egy nemzetiségi képviselő.

A gyáva alattomoság, mellyel a cudarságosan cudar merényletet végrehajtotta, a perfid cinizmus, mellyel a pöcegödör sorából előkotort szemérmelen hazugságokat a nemzet színe elé merte vinni, ország-világ előtt lesújtó ítélet a képviselői és férfiúi méltóságáról teljesen megfeledezett ember erkölcsi értékéről. Nincs mért tovább foglalkoznunk vele.

Sőt inkább még örvendünk, hogy orvul intézett gyáva merénylete lehetlenné tette képviselőinknek a statáriális megtorlást, melyet egyetlen-egy nemzet képviselője sem mulasztott volna el az ilyen nemzetgyalázó ripóksággal szemben gyakorolni. Csak bemocskolták volna vele magukat. Mert a sárnak az a természete, hogy ott hagyja szennyét mindenben, ami hozzáér.

Az embert átengedjük a maga szerezte büntetésének: az erkölcsi meg-

semmisülésnek. Az esethez azonban szavunk van.

Cine mintye! A nemzeti ellenállás győzedelme elsöpörte a korrupciónak azt a rendszerét, melyre a régi kormányzat hatalmát alapította s a választások tisztasága megnyitotta a politikai küzdőtér sorompóit a nemzetiségek előtt is. A szokatlan eredmény mámorra elvakította őket. A diadalra jutott nemzeti politika jogtisztelét és loyaltását a nemzet gyöngeségének nézték s képviselőik bevonulását a törvényhozás házába a nemzetiségi politika diadalmaskodó erejének tudták be. Az erőviszonyoknak e teljes félreismerése, mi csak mámoros fejjelel lehetséges, egyre vakmerőbbé, egyre kihívóbbá tette fellépésüket egész a Vajda félegaz merényletig.

Nem vették észre, hogy mekkora önmegtartóztatásunkba került minden politika érettségünk mellett is, hogy a hazaárulással kacérkodó kisebbség cselekvés-szabadságát tiszteletben tartjuk; nem látták, hogy higgadt politikai vezéreink micsoda erőfeszítéssel képesek csak csillapítani a többség lázongását és visszazorítani a vehemens-

törekvést, mely a nemzetiségi törvényrevízióját s a fékevesztett agitáció ellenében kivételes rendszabályok alkalmazását követelte.

Magunk türtőztetését félelemre magyarázták s hencegni, ingerkedni, sőt arcátlankodni kezdtek. Nos a Vajda galádsága nyomában kitört indulatvihar fenséges háborgása megértette a nemzetiségek bennülő képviselőivel az erőviszonyokról alkotott véleményük ostobán fonák voltát s az alvó oroszlán hátán előbb vígan cincogó egerek ugyancsak lapultak, mikor a fölébredt király félelmetes sörényét megrázta.

S az energikus forma, melyben Justh Gyula a magyar nemzet és képviselője ellen elkövetett merénylet megtorlását javasolta s a lobogó szenvedély, mellyel Ugron Gábor a merénylő férfiatlanságát megbélyegezte, felvilágosíthatta őket arról, hogy a magyar nemzet nemcsak maga tudja tisztelni a törvényt és jogot, hanem ereje és hatalma is van akkora, hogy tiszteletben tartassa, ha kell, másokkal is.

Ezt ne tévesszék szem elől a nemzetiségi agitátorok. Cine mintye!

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Jókai Mórról.

Dr. Kohlmann Dezső fölolvasása a Szabad-Lyceumban március 24-én.
(Vége.)

Most pedig egy hírlap történetét kísérlünk végig, akkor ugyanannak lapjain találjuk a nagy író legnagyobb munkáit, ahol később a nemzet bölese szabadságát vivta ki újra. A Pesti Napló hasábjai gyarapítják a Jókai dicőségét, vagy jobban mondva a Pesti Napló terjedését mozdítja elő a Jókai tolla. Itt jelenik meg folytatásokban leghíresebb és legismertebb két munkája A magyar nábob és Kárpáthy Zoltán. Neve ott ragyog már irodalmunk legelején, hiába köszörüli rajta tollát Salamon Ferenc és Gyulai Pál, Erdélyi János már 1855-ben összegezi Jókai irodalomtörténeti jelentőségét egy rövid lapidáris mondatban, mely minden kiválóságát kifejezi: Jókai inkább élvezendő, mint ítéendő. A Vahot „Remény“ c. lapja, majd a Festetich „Déliab“ja mind a Jókai írói dicőségének hangos hirdetői — visszhangjuk-

ként már 1861-ben akadémiai és Kisfaludy-társaságbeli tag, sőt ugyanebben az évben már politikai is, mint a siklósi kerület képviselője.

Politikus maradt egész 1896-ig és talán irodalmi babérait sohasem tépték annyira, mint politikus voltát. Alakja abban a híres tarokkpartiban egybeforrt a Tisza Kálmán markáns egyéniségével és megmaradt mindvégig típusa, mintaképe a törhetlen mameluknak. Pedig dehogyan is volt politikus. Beszédei ugyan utólrhetetlen humorral tündökölnék, eleinte nem is fukarkodoit szavával, annak a hirhedt fuziónak a balközépen — melyből a letűnt liberális kormánypart alakult ki — ő volt híres szónoka, de később már csak nagyurason veszi a képviselőiséget. Reggel felé elment az irői karzatra, megkereste a „Hon“ munkatársát — melynek 1882-ig ő volt főszerkesztője — odaadta neki napi penzumát, a regényfolytatás kéziratát, auit még reggeli előtt irt meg otthon, aztán leült a jobbközépre, nem messze Tiszától és nyugodtan hallgatta vagy legalább úgy tett, mintha hallgatná a beszédeket. Szavazáskor ő is felállt azzal a szolgálatkész tö-

meggel és megesett az is, hogy csak utólagosan kerdezte meg valamelyik szomszédjától: „Mire is szavaztunk, kérlek?“ Érdekes apróság, melyet Mikszáth nem anekdotának, hanem reális valósnak jegyez fel és mely nem is annyira Jókait, mint azt az egész letűnt rendszert jellemzi frappánsan. Hány ilyen politikus Jókai lehetett ott abban a fegyelmezett többségben, csak hogy a többi nem volt Jókai a privát életben. Egyébként ezeknek a politikusoknak faja ma sem halt még ki, változnak az idők, de az emberi és szociális típusok nem oly gyorsan.

Az emlékezet még derültebb képeket is vet e korból, amely egészen napjainkig ér. Ma is van egy nem igen magas niveauju élelapunk, melynek homlokán ma is ott tündöklök a felirat: Alapította Jókai Mór. Ez a Jókai vice-lapja — az Üstökös, de nem a mai, melynek megindításához ugyancsak bátorság kellett, mert 1858. augusztus 21-én jelent meg először és virágozott sokáig. Az első igazi magyar élelap, oly igazi magyar, mint a Jókai regényei. Csak úgy ömlött a politikai bölesesség a politikai eszmadia majsztram szájából, a Kakas

Részletfizetésre!

ndöri
bály-
15-ig
endő
i, a
Z,

A Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület közgyűlése.

A zombori Magyar Védőegyesület folyó hó 7-én vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg évi közgyűlését, mely alkalommal — tekintettel a központi Védőegyesületnek a Tulipánkert-szövetséggel történt egyesülésére — „Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület Zomborban” cím alatt újalakult.

Vértesi Károly elnök az egyesület eddigi tevékenységét és irányelveit megvilágító tartalmas elnöki jelentése nyitotta meg a közgyűlést, melyen különösen a leányszakosztály buzgó tagjai jelentek meg igen szép számban.

Vértesi Károly beszéde.

Tisztelt közgyűlés!
Hölgyek! Urak!

Szívélyesen üdvözlöm önöket, hazafiságos dologban egybegyűlteket, a Magyar Védő Egyesület lelkes tagjait, szorgalmatos munkásait, tanulságos példaadókat, akik ismételve mutatják meg a nemzeti- és hazafias ügy iránti meleg érdeklődésüket. Az egyesület képviselőiben nagyon köszönöm.

Mióta a múlt 1906. évben, április 26-án, ebben a teremben, a jó ügyhöz méltóan, sok jó akarattal, buzgó igyekezettel, Zomborban, a Magyar Védő Egyesületet megalakítottuk, kevés nap híján, egy év telt el az idő során.

Használjuk fel ezt a mai-, egyesületi-, közgyűlési-, ünnepélyes alkalmat arra, hogy egy kissé visszapillantsunk, adjunk számot önmagunknak arról, amit tettünk, végeztünk, mert vannak dolgok, melyekben magunk ítélkezhetünk legjobban magunk fölött.

Magyar Védő Egyesület, sorakozás, az Ausztriából és külföldről beözönlött árak elleni védekezés, sorompó állítás, a hazai ipar támogatása, fejlesztése, ipartermékeink fogyasztása, milyen új dolog, szóbeszéd volt ez többek előtt akkor s nem is esett hangsúlyos szó róla azóta, hogy Pozsonyban, 1844-ben megalakult az első, Országos Védő Egyesület.

Ma már nem kérdezi senki, mi az a Magyar Védő Egyesület? Mik annak a céljai? Tudja azt már mindenki, aki tudni akarja, mert átment az a köztudatba, a társadalom közzelfogásába, csaknem minden rétegébe. Egyesületünknek tagja lett, ki a kor hívó

szózatára hallgatott és tenni akar, az egyesülésben kereste az erőt, magát csekélynek nem tartotta arra, hogy a cselekvését összevesse, más lelkes hazafiak, buzgó honleányok fáradságos munkálkodásával, hogy a sok kiesivel ő is segítsen nagyot alkotni.

Ha a Magyar Védő Egyesület egyebet se tett volna mint azt, hogy kinyitotta a szemeket, fígyelmeztetett arra, hogy ne vágjuk tovább a fát magunk alatt, akkor is már nagy célt ért volna el. De mi szervezkedtünk, női-, leány-, társadalmi-, ipari-, kereskedelmi- és gazdasági szakosztályt állítottunk fel, tanácskoztunk, határoztunk, végzéseinket a sajtóban is közzétettük, hogy mindenben, amiben ez idő szerint lehetséges, hazai ipartermékeket fogunk keresni, vásárolni, fogyasztani, azoknak a hazafias kereskedőknek a boltjaiba járunk, akik magyar gyártmányú iparcikkeket árulnak s az ezekben való nagyobb bizonyosságadásul, egyesületi védőtáblákkal is látják el az üzleti kirakatukat.

No, ennél a szónál: védőtábla, kissé megállok. Nem szemrehányás, nincs hozzá jogom, buzdítás okából. Városunkban eddig, csak 7, mond hét kereskedő találta érdemesnek, vevőinek kedvéért a védőtáblát beszerezni. Éljenek, akik jó példával elől jártak, utat törtek. Legyen is a védőtábla, disze minden kirakatnak s ne szorítsa azt ki soha, semmiféle új portéka! Az új, tehát nehéz dolog, ezen a téren meg van kezdve, reménylem, hogy az egyesületi tagok buzgósága, szilárd elhatározása, a hazai ipar pártolása, a védőtáblával ellátott kereskedések látogatása által, ha még egyszer összefövünk évi beszámolót tartani, örvedetesebb haladásról beszélhetünk majd, mert a Magyar Védő Egyesület eszméje, nap-nap után hódít, terjed, mint a hullámgyűrű, már a környékből, falvakból jelentkeznek tagokul, község is, mint testület. A Magyar Védő Egyesület felhívása, ma már nem pusztában elhangzó szó, megértik azt nagyon sokan. A női- és leányosztálynak a további ügybuzgósága, feladata, reményleni engedi, hogy keresletük, kívánságuk által, a védő táblákat megsokszorozási fogják, hogy azok nem csupán a Kossuth Lajos-utcában lesznek láthatók, hanem egyebütt is. Ne csak a Kossuth Lajos-utcai kereskedők értsék meg Kossuth 1844-ik évi

szózatát, hanem mások is, iparosok, akik a hazafias mozgalomból legtöbbet nyernek. A Magyar Védő Egyesület akciója, országos dolog immár és igen üdvös, hasznos és jó dolog, melytől nem zárkozhatik el senki. Nem bizony. Ez ellen se szó, se beszéd!

Megengedem, hogy egyes esetekben, kereskedőinknek nehéz dolga van. Azt is hallom, megesik, hogy a hazai gyártmány alsóbb rendű és mégis valamivel drágább a behozottnál. Ez azonban csak átmenet. Tartsunk ki, mégis a hazait áruljuk és inkább azt fogyasszuk, mert ezáltal tökéletesítjük azt. Ahol kereslet van, ott előállítás is lesz.

Hogy a tárgyat folytassam. Budapest fő- és székvárosban, abban a kozmopolitának mondott urbs-ban, lépten-nyomon magyar védő egyesületi tábla látásán örvendez a szem. Nálunk, városunkban, évtizedek óta éneklük hazafias ünnepéyek alkalmával a hazafiságos érzésű dalárdák a Szózatot és Himnuszot.

Tödulnak az ünnepélyre, hogy helyet alig találunk. Folytonosan cseng a fülünkbe, hogy „Itt élne, halnod kell.” Az is, hogy „Istén áld meg a magyart . . . bőséggel.” Ha tehát itt élünk, halnunk kell, emeljük virágzásra a magyar ipart, adjunk munkát a magyar népnek, hogy az ne legyen kénytelen kivándorolni. Ha bőséget akarunk, ne szórjuk a pénzünket a szomszéd államba, külföldre, mert a sok kiesi, sokra megy, nekünk, mindégre elvesz.

A magyar ipar- és háziiparral kapcsolatosan, átmegyek más tárgyra. A városunkban szembetűnő eredménnyel működő, erős alapot vetett Tulipánkert-Szövetséggel, a legjobb, testvéri viszonyt tartottuk fen, ápoltuk azt, mert átértettük, hogy közös a célunk.

Viszont, a Bács-Bodrog vármegyei Tulipán Háziipari-Szövetség részéről, birjuk az ígéretet, hogy az „egyesületünk a Védő Egyesületet, a legmesszebbmenő támogatásban fogja részesíteni.” Kérésüket mi is szívesen teljesítjük, hogy álltalunk „viszont hasonló támogatásban részesüljön” az. Ezt azért említem, hogy konstatáljam a valót és senki részéről se legyen legtávolabbi félreértés, bármiféle elmagyarázás a nemegyesülésből kifolyólag, a két egyesület legjobb viszonyáról. Azon leszünk, hogy váltvetett

Márto levelei és versei pedig nem egyszer keltettek viharos zenebonát. Meg is választotta érte a miskolci eszmadia céh tiszteletbeli eszmadianak, előbb mint az egyetem díszdoktorának. Tallérosy Zebulon is itt mondogatta líptói magyarságtól csepegő mondásait, de bele is került érte a Köszívü ember fiaiba baromkomisszáriusnak.

Csupa fényes képet, ragyogást, dicsőséget és osztatlan elismerést vetít az emlékezet ezután. Még a kritikusok tolla is elveszti éleségét ama kézzelfogható reális hatással szemben, mellyel Jókai munkáit fogadják. 1885-ben a boldogult Rudolf trónörökösrel együtt az Osztrák M. m. írásban és képen munkát szerkeszti, az udvar kegye is feléje fordul. 50 éves írói jubileumát ország-világ ünnepli. Egész nagy terem örzi a tisztelet és elismerés ama bámulatosan szép és mesészerűen gazdag emlékeit, melyet hazája és a külföld egyaránt elhalmozza.

Csak élete vége felé borul el egészen a képek fénye. Őt a legjobb, legnemesebb, csupa szív embert a szíve vitte mindig romlásba. Pedig ezek a sebek a legfájdalmasak. Első házasa

sága megfosztotta őt családjától, ismerőseitől, legjobb barátjától Petőfitől, ki mint a szerelem költője nem tudta megboosítani a Laborfalvy Róza multjában a szerelem hibáit. Második házassága még a köztisztelettől is majdnem megfosztotta. Homályba merült fényes írói multja, nagy nemzeti fontossága, kiváló emberi tulajdonai; — az akarat, vagy lelkileg gyöngy embert támadta benne mindenki, aki nem támadta, az sajnálta. Pedig mily fájdalmas lehetett a közsajnálát egy Jókaira nézve. Ez is tisztán a magyar irodalom egyéni vonása. Nálunk egybeforrt az író személye munkáinak szellemével, azért mert a gondviselés különös kedvezése folytán nagy költőink egyszersmind nagy emberek is. A heroikus Petőfi, a kálvínista erkölcsű Tompa és a puritán jellemű Arany mellett szegyet ütött Jókai — mondjuk — művészelektől szabadossága. Mikszáth még elég kiméletesen bogozza ezt a rejtélyt a költő élte alkonyán. Eötvös Károly azonban már az ő boncoló hidegvérűségével, nagy élettapasztalatával és kérlelhetlen természettudományi módszerével pathologiai esetté kvalifikálja a Jókai szívügyét. Pedig kár ezt boncol-

gatni, maradjon rejtély, hisz költői nagyságából mit sem von le, korszakos hatásából semmit sem ront le: tévedés ez, melynek ép emberi voltánál fogva a legtöbb ember ki van téve. És mégis! Emlékét mai napig ez homályosítja el, különben pszichologiailag érthetelen marad az a közöny, mely emlékét sorvasztja.

A kritika azóta kimutatta ugyan a költő hibáit, munkáinak hatása sem oly közvetlen, oly reális már — a napi aktuális irodalom, ha mindenben nem, de u. n. modernség tekintetében tulszárnyalta; — mindez azonban nem magyarázza meg azt a hervadását babérainak, melynek tanui vagyunk. Nem magyarázhatja meg ezt ép a magyar lélek tulajdonságainál fogva, melyben hatalmas tényező a történelmi belátás és a hagyomány erős tisztelete. Talán az a szubjektív tévedés, vagy az említett tényezők együtt véve eredményezik az aktualitás akadályozó momentumával egyetemben azt, hogy emlékét élesztgetni kell már, hogy soha, soha el ne mosódjék a magyar szívből és a magyarok emlékezetéből.

munkásság által kiegészítjük egymást. Ott is, itt is, sok a munka, azért munkás kezekre van szükség.

Leányosztályunknak a lelkesen buzgó működése által, rövid idő alatt is már, nemcsak tagokban, anyagi gyarapodásban is volt része az egyesületünknek, mely tagjainak a tekintélyes, folytonosan növekvő számánál fogva, arra enged biztosan következtetni, hogy a kezdet nehézségeivel már megküzdött, gyarapodásra jutott egyesületünk kis idő múltán, virágzásra fog jutni. Ennek első kellékül hangoztatom, a csekély tagdíjak rendszeres befizetését, hogy mutathassunk, mert anyagi eszközök hiányában, a legszebb tervek is kivitathatatlannak maradnak. Igaz, nagyon megnőtt a társadalmi adó, de ne sajnálja senki az obulusát, mit a Védő Egyesületnek ad, mert magának adja azt, egyik kezéből a másikba teszi csak s minden pénzünk itthon marad, mit a hazai gyártmányú cikkekre adunk ki.

Egyleti tisztviselőink odaadó, önzetlen munkásságát, helyén és idején valónak találom, itt megemlíteni.

Egyesületünk természetéhez és hivatásához mérten, csendesen, de folytonosan működésben van. A Budapesten székelő és koncentrikus nagy dolgát országszerte intéző anyaegyesületünknek a hathatós támogatását bírjuk, felhasználjuk, megelégedését is sikerült megszerezniünk, miről az „Iparvédelem“ című hivatalos közlönyünk több számában a felőlünk mondottak tanuskodnak.

Ha tagjaink példát adnak a jóban, mindinkább követőkre találunk, mert a példák vonzanak. Vonzani akarunk mi is, nem pedig taszítani.

Mit cselekedjünk? Rájön arra mindenki magától. Mindenkinek, valahánynak a cselekvése, egyesületünknek az erősítése. Keveset beszélni, sokat tenni, ez legyen a jelszavunk és az eljárásunk módozata. Ugy is van; mindenki legyen Védő Egyesület önmagában.

Az egyesületünkre vonatkozó továbbiakat, a továbbiakban találja meg a tisztelt közgyűlés, melyet ezennel, készségesen és lelki örömmel nyitok meg.

Ezután Czettel Dezső pénztáros felolvasta a pénztári jelentést, mely szerint az egyesületnek 14 pártfogó, 232 rendes, 90 fogadalmas és 60 leány tagja, összesen 396 tagja van. Tagdíjakból befolyt 1451 korona 32 fillér, ezenkívül szép erkölcsi és anyagi sikerrel járt a leányosztály által rendezett kabaré előadás, melynek rendezéseért a buzgó hölgyeknek s elnöknőjüknek, Jovánovits Leona kisasszonynak a közgyűlés köszönetet szavazott. Az újjáalakulás folytán új alapszabályok alkotása vált szükségessé. Az új alapszabályokat a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Dr. Turányi Zsigmond titkár előterjesztette a jelölő bizottság javaslatát a tisztikar és választmány, valamint a leányosztály szűkebb bizottságának megalakítására nézve. A női választmány dr. Jovánovits Józsefné elnöknő indítványára egyelőre meg nem alakított, minthogy ügykörét a leányosztály végzi.

A megalakult tisztikar tagjai: Elnök: Vértési Károly. Alelnökök: Buday Gerő, Mérő Ignác, Rác Soma. Igazgatók: Szilágyi Péter, Csapó Samu. Titkárok: dr. Dömötör Győző, dr. Fratricsevits Aszt Vince, Spitzer Sándor, Szauer Sándor és dr. Turányi Zsigmond. Jegyző: Vujevich Alajos, dr. Henneberg Géza, Szondy István. Ügyész: dr. Gál Rezső. Pénz-

táros: Czettel Dezső. Számvizsgálók: Raisz Lajos, Knippl János és ifj. Mihályi János.

Választmány: dr. Agyi János, Balassa Sylveszter, dr. Balogh Ernő, Báthory Miklós, Bikár P. Milutin, dr. Cserniczky Andor, Diener János, dr. Donoszlovits Vilmos, ifj. Ehrlich József, Falcione Lőrinc, Fernbach Károly, Fernbach Péter, Frey Imre, Goldfahn Bernát, Gräber Mihály, Gombos Ignác, Hauke Imre, Heinz Kálmán, ifj. Heindlhofer Róbert, Henneberg Sándor, Heisinger Antal, Hermann József, János Gusztáv, dr. Jovánovits József, Karakásevits Milivoj, Krizmanits Imre, dr. Kiss Dezső, Kozma László, Kandler József, Kocsis Lajos (vasutas), Lederer Mihály, Lederer Pál, Lithway Béla, Listyevits Titusz, Mayer István, dr. Mayer Nándor, dr. Markovith Lajos, Mátrai Zsigmond, Müller Gyula, dr. Matzitz Gyula, dr. Novák Elemér, Oblát Károly, dr. Pataj Sándor, Petényi József, Polzovits Dömötör, Prokópy Imre, dr. Ribiczey Kálmán, ifj. Stempel Samu, Schlieszer Sándor, Schön Dezső, Szabó Nándor Péter, Szondy Mátyas, Szuppek Gyula, Szilágyi Elemér, Spanyol József, Szántó Károly, Sztrilich Zsigmond, Teltsch Gáspár, Trecseny Károly, Weidinger Lajos, Zsulyevits Ernő.

A leányosztályának intéző bizottsága: Diszelnök: Koczkar Adrienne. Elnök: Jovánovits Leona. Alelnök: Donoszlovits Eryca, Vértési Adrienne, Steiner Erzsike. Szűkebb választmány: Chorus Mariska, Falcione Blanka, Freund Elza, Hajnal Ida, Halász Magda, Heinz Viktoria, Mayer Riza, Mayrovits Jolán, Pekánovits Katica, Poppovits Mila, Predragovits Stanci, Szalay Margit, Sztojsits Piroška, Vojnits Ilonka, Zombory Erzsike.

H i r e k .

Személyi hír. Jahl Gusztáv altábornok, szegedi kerületi parancsnok kedden Zomborba érkezett és szemlét tartott a zombori honvédszállóalj felett. — Ugyanekkor Zomborban időzött tegnap Babics Antal ezredes is, a cs. és kir. 23. gyalogezred parancsnoka, aki szintén szemlét tartott ezredének zombori zászlóalj felett. A zombori tisztikar kedden este az Elefánt-szálloda éttermében bankettet adott a két főtiszt tiszteletére.

Katonai előléptetés. A király Boroviczeny Gyula ezredesnek, a szabadkai 4. honvéd huszárezred parancsnokának, ezen ezrednél létszám felett való vezetése mellett, a kassai III. honvédkerületi parancsnokságnál rendszeresített beosztott tábornoki helyre való ideiglenes beosztását, továbbá nagyjásai Tantossy Sándor őrnagynak, a szabadkai 4. huszárezredtől a pápai 7. honvéd huszárezredhez való áthelyezését rendelte el.

Kinevezés. Takács Mihály elhalálása következtében megüresedett központi irnoki állásra Fernbach Károly főispán Zsámbokréthy Aladár rendszerinti díjnokot nevezte ki.

Berendelés. Fernbach Károly főispán Dekker József járási irnokot az apatini szolgabírószéktől, saját kérelmére, további szolgálatra a vármegye központjába berendelte.

Kinevezés és áthelyezés. Fernbach Károly főispán az üresedésben levő rendszerinti díjnoki állásra Lajos József ingyenes irodai gyakornokot nevezte ki és szolgálatra az apatini járási főszolgabírói hivatalhoz áthelyezte.

Uj főgimnáziumi igazgató. Ófelsége Medgyesi Ferenc rendes tanárt és ideiglenes igazgatót az úvidéki kat. főgimnázium igazgatójává a VIII. fizetési osztályba való sorozással kinevezte.

Tanügyi kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Markovics György okleveles tanítót a sajkásszentiváni magyar-szerb tannyelvű községi elemi iskolához tanítóvá nevezte ki.

Uj törvényszéki elnök. A király Csarsch Dezső. pécsi ügyészt az úvidéki törvényszék elnökévé nevezte ki.

Április 11. A 48-as törvények szentesítésének évfordulója. A vármegyeházán, a városházán s néhány hivatalos épületen lobogók jelzik, hogy e nap nemzeti ünnep. Az iskolákban — miniszteri rendelet szerint — iskolai ünnepek voltak s az ifjuság istentiszteletre is ment.

Átutazó szerb herceg. Erdekes fejedelmi személy tartózkodott a napokban néhány pereig a szabadkai vasuti állomáson. Karagyorgyevits Arzén herceg, Péter szerb király testvéröccse volt az érdekes utas, kinek ottlétéről csak nagyon kevesen tudtak. A gyorsvonat érkező kocsijában föltötte a vonat várakozási idejét s teljesen inkognitóban maradt. A herceg Belgrádból, hol bátyját látogatta meg, állandó tartózkodási helyére Párisba utazott.

Háziipar szövetkezet. Duna-ésében is megalakult a háziipar szövetkezet Zabik László iparfejlesztő igazgató buzgólkodása folytán. Az új szövetkezet a megalakulás után táviratilag üdvözölte a földmívelésügyi minisztert és vármegyénk főispánját. A két távirat így szól:

Nagyméltóságú Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter urnak
Budapest.

Zabik László megbízott közreműködése mellett ma megalakult dunacsébi háziipar szövetkezet mely tisztelettel üdvözli Nagyméltóságodat, köszönetet mondván atyái jóindulatáért, egyúttal jövőbeni kegyes támogatásáért esedezik. — Szalay Dezső, elnök. Wüsch János, igazgató könyvelő.

Méltóságos Fernbach Károly főispán urnak
Zombor.

Mai napon megalakult dunacsébi háziipar szövetkezet mely tisztelettel üdvözli Méltóságodat, köszönetet mondván nagybecsű támogatásáért. — Szalay Dezső, elnök. Wüsch János, igazgató-könyvelő.

Kitüntetések. Mária Feodorovna császárné, az orosz vörös kereszt társulat legfőbb védőasszonya, annak az előzékeny és nemeslelkű támogatásnak készséges elismerésül, amelyet a magyar szent korona országainak vörös kereszt egylete az orosz-japán háború alkalmával, az orosz vörös kereszt társulatnak nyújtott, tizenkét egyesületi tagnak közöttük Osekonits Endre gróf, Cseh Ervin, Latinovits Jánosnak a II. Miklós orosz császár által alapított vörös kereszt emlékérmét adományozta.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Závódszky Levente dr. zombori főgimnáziumi helyettes tanárt, rendes tanárrá nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Makoldy Viktort a zombori állami főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

A vármegyei tanítószövetség zombori tagjai április hó 11-iki értekezletükön tárgyalták a „Bácsmege“ 14. számában megjelent „Válasz egy támadásra“ című közleményt és erről az értekezletből terjedelmesen felelnek azokra a szövetséget érintő kérdésekre, melyeket Maison Jeromos, a „Kalocsai Néplap“ szerkesztője, a fentemlített cikkben tett. Lapunk legközelebb megjelenő számában közöljük a helyi szövetség ezen válaszát.

Mozgó fényképek. Egy néhány nap óta a városi színházban Litka igazgató vezetése mellett, az American Bioskop Co mutat be igazán érdekes mozgófénykép csoportozatot. Az egyes képek elég élesek, a színesen vetített diapositívok tiszták, a rezgés alig észrevehető. II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak behozatala alkalmával utolsó diadalutja gyönyörű. Az egyes csoportozat közvetlen egymásután a nézőközönség figyelmét állandóan lebilincseli; komikus értelmű képei hangos kacajra gerjeszt. A társulatot melegen ajánljuk olvasó közönségünk pártfogásába.

Eljegyzés. Heckenshoffer Albin, szemléski vizsgáló bír. m. kir. pénzügyi fővizsgáló eljegyezte Wahl Vilma kisasszonyt, Wahl Péter vendéglős leányát Zomborban.

Mükedvelői előadás. A zombori kath. Legényegylet az építendő székház javára, 1907. évi április hó 21-én a városi színházban tánemulatsággal egybekötött mükedvelői előadást rendez. Színre kerül: Rákócziért! Regényes színmű 4 felvonásban II. Rákóczi Ferenc korából. Irta: Erdősi Károly. Főrendező: Müller János. Személyek: II. Rákóczi Ferenc, Matarits István. Károlyi Sándor főgenerálisa, Horváth János. Vay Ádám munkácsi várparancsnok, Schmidt L. József. Az erdélyi követ, Papp Gábor. Perényi Miklós az egri brigadéros, Fogl Simon. Sennyei, Rákóczi tanácsosa, Ugri Károly. István pap, ferencendi szerzetes, Muzsik János. Pakos Ádám, Munkács város szenátora, Lux Antal. Vámos Jucika, Kaich Erzsike k. a. Kápolnai János, Müller János. Mikes Kelemen, Kovalovszky István. Gábor vén kuruc, Mayer József. Bertók kuruc vitéz, Hrabovszky István. 2., 3., 4. kuruc vitéz, Schnadenberger János, Bonifárt József és Szabácsy János. Barna Miska, Rákóczi cigánya. Huber György. Francia szolga Rákóczi-nál, Tieza Teofil. Heller kém, Körnöndy István. Löwinger labanc kapitány, Muzsik István. Varga Péter labanc tiszt, Kovalovszky István. 1. Labanc katona, Beer Ádám. 2. Labanc katona, Wiener Sándor. I. felvonás. Hulló csillagok. (Történi Munkács mellett.) II. felvonás. Rákócziért! (Történi a munkácsy várban.) III. felvonás. Rákóczi bucsuja. (Történi a vereckei szorosban.) IV. felvonás. Rodostó. (Történi Rodostóban.) A darabban előforduló énekeket betanította és vezeti Tomcsányi Aladár ur. A tárogató számokat Vadas Ferkó játsza. Az előadás kezdete pontban 8 órakor. Helyrak: Proscenium páholy 8 kor. Páholy 7 kor. Földszinti ülőhely az I. és II. sorban 2 kor. Földszinti ülőhely III—V. sorban 1 korona 60 fillér. Földszinti ülőhely VI—VIII. sorban 1 kor. 20 fillér. Földszinti ülőhely IX—X. sorban 1 korona. Deákjegy 60 fillér. Karzati ülőhely 60 fillér. Karzati állóhely 40 fillér. Páholybérlek igényei folyó hó 17-ig tartanak fenn. Jegyek válthatók: a vigalmi bizottság hölgy tagjainál és előadás napján a színházi pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatni fognak. Az előadás után tánc az „Elefánt”-szálló összes termeiben. Tánemulatságra csak a földszinti jegyek érvényesek. — Külön meghívók nem bocsátottnak ki.

A Zombori Kereskedők Testülete vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor Spitzer Sándor igazgató elnöke mellett választmányi ülést tartott a testület helyiségeiben. A választmányi ülés az április 28-iki közgyűlés tárgysorozatát készítette elő. Az alapszabályok rendelkezései értelmében öt tagot kisorsoltak a választmány tagjai közül, akinek tagsága ezzel megszűnt. A megejtett választáson a kilépettek közül három újra megválasztottak, a választmány új tagjai pedig Schlieszer Sándor és Metz József kereskedők lettek. Tárgyalta még a választmány a zombori kereskedelmi alkalmazottak átiratát, melyben az üzleti zárórák egyöntetű szabályozását kéri. A kérelem felett a közgyűlés fog érdemben határozni.

Tanárgyűlés Ujvidéken. Az országos polgári iskolai tanárok szövetségének bács megyei köre vándorgyűlését f. é. május hó 10-én Ujvidéken tartja meg. A városi gazdasági bizottság tegnapi ülésén a fogadtatás és vendéglátás költségeihez nagyobb összeget szavazott meg.

Kegyuri ülés. Zombor sz. kir. város rom. kath. kegyuri bizottsága f. évi április hó 14-én délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A városi törvényhatósági bizottság megkeresése hullaház létesítése iránt. 2. A városi tanács átirata dr. Városv Gyula ka-loesai érseknek városunkba érkezése tárgyában. 3. Az egyházközség jelentése az intési díjak beszédese és hovatartása tárgyában. 4. Az egyházközség jelen

tése a temetőföldek bérbeadása tárgyában. 5. Az egyházközség elnöke betérjeszti Angyal Jánosnak a Rókus-temetőben levő csészék javításáról szóló számláját. 6. A kiküldött bizottság betérjeszti a r. k. egyházközség áradásáról szóló jegyzőkönyvet. 7. Sztrilich Sándor gondnok-pénztáros kérvénye óvadékának elto-gadása iránt. 8. Özv. Pribil Zsófia kérvénye párbérének leírása iránt.

A „Zombori Sport-Egylet” háziversenye. A Z. S. E. f. hó 14-én háziversenyt rendez. A zombori főgimn. torna-csarnokában. Az előjelekből ítélve, városunk közönsége fényes sport-eseménynek néz elébe. A verseny folyamán Sipos Ferkó zenekera hangversenyez. Beléptidij 1 korona. Deákjegy 30 fillér. Este társasvacsera az Elefánt-szálló termeiben.

Tanítók Apponyi javaslatára ellen. A bács megyei tanítókat nem elégti ki Apponyi Albert gróf most tárgyalás alatt álló javaslata. Érdekeik megvédése végett a következő memorandummal fordulnak a megyebeli képviselőkhez: Most, tizenkettedik órában, Bács megye összes nem állami tanítói tiszteletteljes hódolattal fordulnak vármegyénk országgyűlési képviselőihez, hogy a nem állami tanítókról szóló törvényjavaslat tárgya lásakor tegyenek olyan módosító javaslatokat, amelyek legalább némileg is enyhítenék nagy sérelmeiket — Bács megye nem állami tanítóinak habár fáj is, hogy állami kartársaikat fölöttük a törvény nagy előnyökben részesíti, ezt mellőzik és szeretettel csak arra kéri az országgyűlési képviselőket, hogy módosítást adjanak be, melyben kívánják, hogy a korpótlék mindenkor 200—200 korona legyen: — de már ez sem volna kivihető, legalább a két 100 koronás korpótlék utolsó helyre vétessék.

Gyilkos testvér. Zsombori György kelebia-pusztai legény ez év január 24 ikére a rendőrséghez volt megidézve. Megtudta ezt az öccsere, a 16 éves István is s emiatt folyton boszantotta bátyját. A boszantásnak, tréfálkozásnak verekedés lett a vége. György az idősebb nébányosor földhöz is vágta az öccsét. Verekedés közben Zsombori István a keze ügyébe került bicskával úgy megtalálta szurni bátyját, hogy az még aznap kiszenvedett. A napokban tárgyalta ezt az ügyet a szabadkai kir. törvényszék. Zsombori István, a vádlott azzal védekezett, hogy övédelemből szurta meg testvérét. Az orvosszakértők véleménye és az anya vallomása azonban megerősítette ezt a védekezést, úgy hogy a kir. törvényszék erős felindulásban elkövetett súlyos testisértés büntetésében mondotta ki vétkesnek Zsombori Istvánt s hathónapi börtönrre ítélte.

Elsülyedt hajóhid. Magyarokanizáról táviratozzák: A megáradt Tiszán a Dunagőzhajózási társulat Junó nevű hajója öt uszályt vonva magával, a tiszai hajóhidnak nekiment és annak egy részét elsülyesztette, a másik részét összezúzta. A forgalom egy időre szünetel.

A szerelem halottja. Akadályt gördített a szülők tiltakozása két szerető szív egyesülése elé. Az egyik, a gyengébb nem hirta elviselni bánatát, az utolsó eszközhöz folyamodott, hogy felejthessen. Berkó Mária 22 éves szabadkai hajadon szülőinek lakásán mérget ivott. Mire a szerencsétlen leány tettét észrevették, az erős mérge már megkezdte romboló munkáját. Kivitték a kórházba, de mire kiértek vele, a gyilkos szer végtelen áldozatával. Berkó Mária meghalt. Hozzá tartozói állítása szerint a szerencsétlen leány szerelmes volt egy módosabb gazda fiába, aki viszonzotta ugyan érzelmeit, de szülői elleneztek egybekelésüket. A visszautasítás miatti elkeseredés folytán érlelődött meg az érző szívű leányban az öngyilkosság gondolata.

Marólugot ivott. Özv. Antal Jánosné szabadkai lakosné harmadfél éves István nevű gyermekét egyedül hagyta otthon. A kis fiú kutatni kezdett a szobában, az egyik polcon elkészítve állott a nagy takarításához szükséges marólug. A kis fiú nagy nehezen felkapaszkodott egy székre s megkóstolta a fazekban álló folyadékot. Nemsokára jajgatást és kiáltást hallottak a szomszédok. Antalék bezárt lakásából. Betörve az ajtót ott találják a kis Pista

gyereket összegegett ajkakkal. A segélyül hívott mentők a kis fiút beszállították a kórházba, hol gyomormosást végeztek rajta az orvosok. Most jobban érzi magát.

Inasotthonok. A kultuszminiszter valamennyi királyi tanfelügyelőhöz és kirendeltséghez körrendeletet intézett az iparosinasok jutalmazása és az inasotthonok szervezése tárgyában. Az inasok helyes irányu művelését előmozdító ifjúsági egyesületek terjesztése céljából ez évi szeptember havától több városban iparosinas-iskoláival kapcsolatban szerveztessenek inasotthonok. Ily inasotthonokat Baján és Ujvidéken is szerveznek. A rajzbeli előmenetel jutalmazására már a folyó iskolai évre 2000 koronát engedélyeztek olyképpen, hogy egy egy tanuló részére 50 korona jutalomdíj adassék.

Pályázat. A bajai tanítóképző intézet igazgatósága hirdet a következő tanévben megüresedő tandíjmentes és kedvezményes internátusi helyekre. Fölvesznek olyan éptestű, egészséges középiskolai tanulókat, akik a gimnázium, reáliskola, vagy polgári iskola negyedik osztályát elvégezték. A tanítóképző intézet mellett gyakorló népiskolát is tartanak fenn.

Kép a társadalomból. A szabadkai A szabadkai törvényszék Govorkovits Antal napszámot, aki felesége halála után másfél évig saját leányával élt, vértartozás miatt az apát, ezt az emberi tenevadat 2 évi fegyházra, a bűnös leányt pedig 3 havi fegyházra ítélte.

Vármegyénk selyemtenyésztése.

Negyedszázados multja van házánkban a selyemtenyésztésnek. Ez aránylag rövid idő alatt is rohamos haladást mutat közgazdaságunknak ez a fontos ága. A kormánynak s a törvényhatóságoknak mindent el kellene követniök, hogy a szépen megindult fejlődés mind jobban fokozódjék, mert Magyarország éghajlata és talaja kiválóan alkalmas a legfinomabb selyem termelésére; a szegény népek pedig valóságos áldás ez a könnyű és igen jövedelmező foglalkozás.

Az országos selyemtenyésztési főfelügyelőség, melynek lankadatlan buzgalmu vezetője Bezeredy Pál, most testes jelentésben számol be az 1906. év eredményeiről. Érdekes összehasonlításban a kezdő 1880. évtől a mult évig terjedő 26 esztendő állapotát is föltünteti. A jelentés beszédes adatai alapján vármegyénk és Zombor város selyemtenyésztését a következőkben ismertetjük.

A mult évben az egész országban kerek számban, 1.800.000 kgr. gubót termeltek.

100.000 család foglalkozott selyemtenyésztéssel s a termelt gubóért 3 millió korona jövedelmet élvezett. A selyem földolgozásával foglalkozók 1 millió 700 ezer koronát kerestek, s így a selyem termelésből s iparból a mult évben 4 millió 700 ezer korona keresete volt a vele foglalkozóknak.

Érdekes megemlíteni, hogy 25 év alatt több mint 70 millió értékű selymet vittünk ki a külföldre. Hogy mennyi volt a behozatalunk ez idő alatt, — arról jobb, ha nem is szólunk.

A főfelügyelőség jelentése hangsúlyozza: Ha Magyarországon sikerült megvetni legalább alapját a selyem-

tenyésztésnek, azt első sorban és leginkább a törvényhatóságok hazafias támogatásának köszönhetjük. De viszont ugyancsak a törvényhatóságoknak fogják betudni azt is, hogy egyes vidékeken a selyemtenyésztés még mindig nem érte el a fejlődésnek azt a fokát, amelyet a kedvező éghajlat és talaj mellett biztosan várhattunk, — mert nem tulajdonítottak az ügynek olyan nagy fontosságot, amilyent határozottan és méltán megérdemel.

Bács-Bodrog vármegye dicséretes kivétel, bár még itt is igen sok a tennivaló.

Az 1906. évben, mint ország-szerte, vármegyénkben is némi hanyatlás mutatkozott a selyemtenyésztésben. Ennek oka egyrészt a selyemhernyókra kedvezőtlen időjárás, másrészt a termelők számának csökkenése. Csökkent pedig a termelők száma, mert „adott az Isten jó aratást, tehát nem szűkölködünk.“ Milyen jellemző ez népünk éheltettségére! A nagy mértékű kivándorlás is apasztotta a selyemtermelést foglalkozók számát, meg az is, hogy lelketlen bujtogatók már e téren is sztrájkra izgatták a népet. Igen nagy baj az is, hogy még mindig nincsen elegendő eperfánk.

Vármegyénk ugyan a 23 selyemtermelő vármegye között az első helyen van az eperfák számát nézve, mert az 1906. évben az utcákon, köztereken és különösen az utak mentén 200 ezernél több lombosdedésre alkalmas eperfája volt. Viszont ugyancsak a múlt évben 27 ezer darab szederfa ment tönkre. Ezért kérve-kéri a főfelügyelőség a szolgabírákat, hogy a szederfacsonkitók és kihágókkal szemben teljes szigorral járjanak el.

Vármegyénk selyemtermelésének fejlődését két meglepő adatnak szembeállításával mutatjuk be:

A kezdő 1880. évben 4 községben 76 család 1 ezer kgr. selyemgubót termelt 2 ezer korona értéken; 1906-ban pedig már 127 községben 29 ezer család több mint 1/2 millió kgr. gubót termelt 1 millió korona értékben. A 25 évi eredmény tehát: 8 és fél millió kgr. gubó 16 millió korona értékben.

A múlt évben az újvidéki járás volt az első a termelésben, ahol is 4 ezer család 82 ezer kgr. gubóért 138 ezer koronát kapott. Utánna következnek a palánkai, zsablyai, kulai, titeli, hódási járások tekintélyes számadataikkal. A legnagyobb keresete Putnik Persa kátyi lakosnak volt: 162 korona 46 fillér. Nem kicsinylendő összeg alig két hónapi könnyű munkáért.

Zombor város selyemtermeléséről ezeket olvassuk a jelentésben:

Zombor városban a selyemtermelők száma 650-ről 472-re apadt. Az átlagos kereset 38 koronáról 39 koronára emelkedett. 61 tenyésztőnek hernyói elhanyagolás következtében elpusztultak. Figyelmeztetjük ezeket, hogy jövőre tartsák be a selyemtenyésztési felügyelő által adott utasításokat, akkor nem fognak ily érzékenyen megkárosodni. Hiszen volt a városban oly tenyésztő is, aki rendes kezelés mellett 135 korona 24 fillér legmagasabb keresetet ért el. Ennek neve Kovaacsics Lajos. A tenyésztők nagymérvű apadásának egyik

oka az, hogy 214 egyén Amerikába vándorolt. A másik ok meg az, hogy általában keveseltek a gubó árát. Az országos selyemtenyésztési felügyelőség egyedüli célja, hogy a szegényebb lakosságnak alkalmat nyújtson, hogy tisztességes kereset útján jüvedelemhez jusson. Ezért minden áldozatot meghoz. Beülteti az állami és törvényhatósági utakat szederfákkal a tenyésztők számára. És városoknak, ugyancsak községeknek ingyen ad kiültetésre alkalmas szederfát és 2-3 éves szederfacsemetét. A már kikelt hernyókat ingyen kiosztja a tenyésztőknek. Más országokban a tenyésztők drága pénzért veszik meg a selymérpetét, a szükséges lombot vagy saját tájukról vagy pedig pénzért szerzik be. Mindezen kiadásoktól fel vannak mentve az ország tenyésztői. Minket semmiféle nyereszkedési szándék nem vezet a tenyésztők rovására, de hogy az intézet tetemes veszteséget ne szenvedjen, szükséges, hogy a selyemvilágpiaci áraihoz arányítsuk a gubó árát. Ezért nyugodtak lehetnek a tenyésztők, mert nem szándékunk őket megkárosítani. A város szederfaállománya az idén a tenyésztők által ki volt használva, azért a tenyésztők a 9-12 kilométerre fekvő Apatin és Monostorszeg külhatárába mentek lombért. Szabad legyen a városi hatóságot kérni, hogy sziveskedjék a város szederfaállományát szaporítani. Intézkedjék a hatóság az iránt, hogy a fáiakolában minél több szederfát neveljenek, hogy azokkal beültethessék a külvárosok utcáit és tereit, ahol 567 darab és az Őrszállás felé vezető utat, ahol 200 darab szederfának van helye. Ennek megtörténte után, kegyeskedjék a hatóság egy állandó szedreskertet létesíteni Zenta és más városok példájára. Mi más városoknak mint példányképet mutatjuk be Zombort, mint legjobb tenyésztő várost. Kérjük a városi hatóságot, sziveskedjék oda hatni, hogy a selyemtenyésztés nagyobb mérvet öltessen, ne pedig vissza fejlődjék, hogy jövőre is dicsekedhessünk azzal, hogy a városok között a selyemtenyésztés terén Zombor elől jár. A selyemtenyésztés fennállása óta adtuk a városnak 803 darab kiültetésre alkalmas szederfát és 73 540 darab 2-3 éves szederfacsemetét. Ugy látszik, hogy a város közegei a szederfák ápolására semmi gondot nem fordítanak, mert az idén is tönkrement 357 darab fiatal szederfa. Mellegen kérjük a hatóságot, sziveskedjék az erre hivatott közegeit utasítani, hogy a szederfák ültetésénél és azok további ápolására szigorú felügyelet gyakoroljanak. Az idén a tenyésztőket a szabad lombosdedésben gátolták. Hogy ily sajnos eset ne ismétlődjék, kérjük a hatóságot, hogy tenyésztés ideje alatt a lombosdedés ellenőrzését méltóztatassék elrendelni. Köszönettel vettük, hogy Szviresevity Riszton gör. kel. tanító a selyemtenyésztés iránt érdeklődik és az általa kért 50 darab selyemtenyésztési utasítást szíves készséggel megküldöttük. Kérjük, hogy érvényesítse befolyását a selyemtenyésztés érdekében.

Hisszük, hogy a város a főfelügyelőség kérésének mindenben eleget tesz.

NYILTTÉR. *)

Válasz Maison Urnak.

Minthogy ön, tisztelt Maison ur, oly előszeretettel érti tőle a világosan elmondott

*) Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

dolgokat s oly gyakorlott kézzel csavarintja el a megtörténtekeket, előre bocsátom, hogy semmit nem általánosítok, egyedül csak önhöz szólok ezen barátságos soraimmal, melyekre nézve kérem, értse őket úgy, amint azok írva vannak.

Azt mondja ön felőlem a „Bácsmege“ mult pénteki számában, hogy talált oroszlánbőrben tetszelgek magamnak a közönség előtt.

Hát tisztelt Maison ur, nézze csak meg jól az én korábbi két cikkem aláírását s meg fog győződni arról, hogy én tanítóköntösben. mint a tanítószövetség egy tagja irtam úgy a tudósítást, mint pedig az önnek szóló választ. Ha ellenben az ön írásait nézzük, azonnal kiténik, hogy ön az az oroszlánbőrös individuum, mert valódi mívoltában nem mutatta magát, hanem folyton a felsőbb hatóságokra hivatkozva, Göndört engedetlenséggel vádolva és megfenyegetve, szándékosan félrevezette kiletét illetőleg a közönséget úgy, hogy a megyebeli lapok olvasói önt legalább is tanfelügyelőnek vélik írásai után, holott ön csak egy vicinális szerkesztőcske. A „Kalocsai Néplap“ szerkesztője pedig nekünk, tanítóknak, nem felsőbb hatóságunk.

Ön tehát azt tette, hogy a mi valóságos felsőbb hatóságaink, u. m. a kalocsai ft. főszentszék és az egyházmegyei tanfelügyelőség háta mögé vette magát s onnan öltögeti felénk a nyelvét. Ön tehát nem találta, de el tulajdonította azon idegen köntöst, úgy hogy ha az oroszlánbőrös mese nem az ókorból származnék, már azt most okvetlenül meg kellett volna önre vonatkoztatólag írni.

Azt mondja ön, hogy éretlenül beavatkoztam a vitába. Hát az így esett: Ön minduntalan hánytorgatta nekem, hogy nem tudok kérdéseire válaszolni s mikor aztán megirtam a tiszta igazságot, akkor ön szörnyűségesen dühbe gurult.

Beismerem azt, hogy elhirtelenkedtem a dolgot, midőn önre vonatkoztatólag azt irtam, hogy „okos embernek bakter a neve“ Eme kifejezéseimet ezzel visszavonom s kijelentem, hogy önnek, Maison ur, „nem bakter a neve“

Vigasztalhatatlan vagyok ez idő szerint abban is, hogy ön előtt kegyvesztett lettem s ön nem tart engem a tanítószövetség képviselőjének. Biztat azonban a remény, hogy hamarosan kiheverem a bajt, annál is inkább, mert nem vagyok nagyravágyó, átengedem érdemeseknek az ön kegyét, én pedig megelégszem azon sorssal, hogy mint a tanítószövetség közkatónája a gyűlölködő elfogultság ellenében védhetem az igazságot.

Ezek volnának a személyi momentumok, melyek a mi kettőnk ügyére vonatkoznak.

A tanítószövetségre nézve nincs semmi újabb mondani valóm. A tudósítást az alaku lásról úgy irtam meg, ahogy az letolyt; Maison ur kívánságának is eleget tettem, midőn a második cikkecskét közlöttem. Ami e kettőben foglaltatik, az úgy történt s úgy igaz, amint írva van s úgy is kell érteni.

Ha ön, Maison ur, még kényszerítve érezné magát továbbra is hasábkon keresztül gyakorolni a „Tatár Péter“ stílusát, ám tegye, de az igazság akkor is az én részemen marad.

Egyébiránt békesség velünk.

Zombor, 1907. április 8.

Szántó Károly,
tanító.

HIRDETÉSEK.

2431. szám

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságától.

kbiz. 1907.

PESTMEGYÉBEN,

Szalksztmárton határában, a községtől 15 percnyire 302 hold a 1200 □ öl **buzát s egyéb gazdasági, valamint kereskedelmi és ipari növényeket** egyaránt künően termő fekete szántó-föld **kedvező feltételekkel eladó** s azonnal vetéssel és tanyával együtt **átvehető.** Érdeklődők és bővebb felvilágosítást óhajtok, forduljanak 2-1

Földes Mihályhoz Adára. (Bácsm.)**MEGHIVÓ.**

AZ ELSŐ ŐRSZÁLLÁSI KIHÁZASÍTÓ
TÁRSASÁG MINT SZÖVETKEZET

FOLYÓ HÓ 14-ÉN

RENKIVÜLI KÖZGYŰLÉST

TART.

TÁRGYSOROZAT:

1. Tisztviselők választása és azok fizetésének rendezése, — mely közgyűlésre a tagokat ezennel meghívja
Őrszállás, 1907. április hó
AZ IGAZGATÓSÁG.

1371. sz. 1907.

Hirdetmény.

Mélykut község vásártere 2835 korona 10 fillér előirányzati összeggel sodrony, illetve fakorlással szereltetik fel. E tárgyban az árlejtés **f. évi április hó 15-én d. e. 9 órakor** a község házában fog megtartatni. A költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Mélykut, 1907. április 8.

ALFÖLDY GÉZA, BALOG LÁSZLÓ,
jegyző. bíró.

667. sz. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Gádor községben üresedésben lévő évi 480 korona javadalmazással egybekötött gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitunk.

A kellően felszerelt pályázati folyamodványok alulírott eljárásánál **folyó évi április hó 23-ig** nyújthatók be.

Gádor, 1907. április 8.

Szalay Zsigmond, Melcher Jakab,
jegyző. 2-1 bíró.

Hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye közig. bizottsága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a zombor—óbecsei h. é. vasut részvénytársaság kérelme folytán a zombor—óbecsei h. é. vasut céljaira Óbecse község határában szükséges és az óbecse—ujvidék—titeli h. é. vasut részvénytársaság (Budapest V. Lipót-körut 3. szám), a Bács-Bodrog vármegyei h. é. vasut részvénytársaság (Budapest V. Lipót-körut 3. szám), továbbá Óbecse községe, Bajsanszki Tósa, Bajsanszki Száva, Bajsanszky Vládó, Bajsanszki Mátá, Jelkity Szima, Jelkity Danesika és neje, Ördög Pál, Ördög István, Atymov Gávra és Velimir, dr. Vlahovits Iván és neje, Zsivancev Dina, Zsivancev Ilija, Lazárevits Józsoné, Bózsits Gruja, Milovánov Nitya, Paukovits Ottó, Milovánov Lyubomir Mladenov, Komáromi György, Rájsli Jánosné, Rájsli Viktor, Szabó György kisk., Szabó szül. Gyuresik Borbála, róm. kath. iskola alap, kk. Papp János, kk. Sárvári Mihály, Julia, Pál és Lázár, Ferencz György és Takács Pálné Ferencz Erzsébet, Ruminesik József, Pulai Lajos, Lendvai Jánosné, Károlyi Ferencz, Sárvári Géza, Szöllősi Ádámné szül. Kozma Rozália és kk. Julianna és Vincze, Gál Márton, Kurunczi József, özv. Apatoczkai Jánosné szül. Gulyás Róza, Glavaski Jása, Glavaski Koszta, ifj. Zsótér Andor, Czrveni Iván, Acsai Istvánné, kk. Sándor Katalin, Imre, József, István, Lázár, Konez János, Nagy György (csonka), Kovács György madarasi, Szakál Mária, Tüski Mátyás, Jovity Jankovits Eufemia alapítvány, Mózes Károly, Hadnagyev szül. Jelkits Lepszava, kk. Milán, Vászta, Krisztina és Mila, Ördög András és neje Nagy Erzsébet, Radanov Koszta, Kis Mihály tarka, Dzsittov Józsa, Nagy György félegyházi, kk. Zorád Sándor, István, Ferencz és János, Zorád István (Antal fia), Tüski Antal, Tüski Mátyás, kk. Matity Zsófia és Lyubicza, Lazarevits Józsoné, Bálint Pál, Trbity Péra, Papp Györgyné, Trbity Uros, Martonovits István, Zorád Györgyné Német Erzsébet, kk. Midits Bogdán, Jelena, István és Angelina, kk. Szabó József, Varju Pálné, Eszteleczki István, Zsivkov Deján és Vujicza, Bain György, Lázár Pál és neje, Raffainé Kis Verova, Kis Csantavéri Jánosné, Zsivkov Dragutin, Juhász András és neje, Konez István, Rájsli Balázs, Prodanov Milicza, Prodanov Koszta, Lazarevits Józsoné, Majorné Petrovits Mária, Abanits Teréz, Frenner Krisztina, Lázits Katalin, Petrovits Szidonia, Deák József és neje, Megyeri Sándor, Glavaski Czvetkóné, Csiplics Novák, Grbinesik Ádám, Zsivkov Brankó, Deján és Dragutin, Milovánov Szimó, Bukovits Pálné, Kovács Antal kupak, özv. Katyanszki Mitáné, Katyanszki Szreto, Emilia, Évicza, Nagy János félegyházi, Gagity Mladen, ifj. Horváth András bögre, kk. Gibulov György, Kata, Angelina, Panta, Milicza, György, Nagy István Csonkáné, Hann István, Ördög József és neje, Nagy szül. Német Verona, Sztaparszki Paja, özv. Milovánov Tósóné, Czrveni Lázó, Ördög Flórián, Varnyu Ignác és társa, Gubinesik György és neje, Mandóczy Jánosné, Kékity Ácza, Kis Ignác Sárvariné, Seres Ádám, Miskovits Sándor, Miskovits Szilveszter, ifj. Magyar Mihály, Kovács Tamás és neje, óbecsei gör. kel. szerb egyház község, Nagy Ferencz csongrádi, óbecsei róm. kath. egyház község tulajdonát képező földterületekre nézve kereskedelem-ügyi m. kir. miniszter ur 1907. évi márczius hó 11-én 17708/III. 1907. szám alatt kelt intézvényével a kisajátítási eljárást elrendelte.

Az 1881. évi XLI. t. cz. értelmében kiküldött bizottság a helyszini tárgyalást az idézett törvény alapján Óbecse községben a község házában 1907. évi április hó 27-én (szombat) d. e. 10 órakor fogja megkezdeni.

Miről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a kisajátítási terv és összeírás Óbecse község község házában a hivatalos órák alatt 1907. évi április hó 12-étől 1907. évi április hó 26-áig bezárólag terjedő 15 napon át közszemlére kitétetik és hogy a tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv és ár ellen és minden telekkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni.

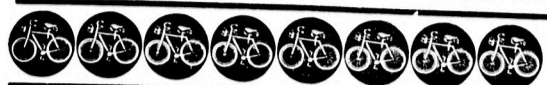
Végül kijelentetik, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg és hogy a meg nem jelenés vagy a felszólamlásnak elmulasztása az idézett törvény 36. §-ában körülírt jogi következménnyel jár.

Zombor, 1907. évi április hó 6-án.

Fernbach Károly,

főispán,

mint a közig. bizottság elnöke.

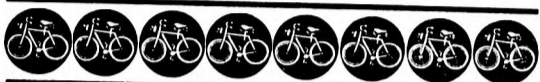

Egy kevésbé használt
Puch-féle „Styria“ magánjáró

kerékpár
olcsón eladó.

Maurer Dénes
régli sörház.

3-3

1224,tkvi 1907. szám

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sáfány Mihályné Rudnyák Berta végrehajtonak Catics Katalin végrehajtást szenvedő elleni 300 korona hátralék tokekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 1396. sz. betétben foglalt Catics Kata nevén álló A I 1. sor, 2867. hr. 349 □ öl szántó és 2. sor 2868. hr. 435. ö. i. számú ház és 134 □ öl beltelre a Bánát külvárosban 1705. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi április hó 24-ik (huszonnégy) napján délután 3 (három) órakor a telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1907. évi február hó 5-én.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

R a d á n y,
kir. tszéki bíró.

GÖSZL PÁL

cementáru gyára Zombor Thököly-ut 18. (az udvarban).

Ajánlja saját gyártmányu és 420 atmoszfera nyomással készült **cementlapjait** a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig folyosók, konyhák, fürdőszobák, tem-
plomok, kapualjak beburkolására.

Beocsini cementgyári Unio részvénytárs. ...
Seidner Bernát és Fia Lalasinci mészgyárak
képviselte és raktára.

Elárusítás kicsinyben és nagyban.

Cimre ügyelni kérem.

30-3

Részletfizetésre!

Részletfizetésre!

A nagyérdemű közönség b. tudomására adom, hogy nagyobb forgalom elérése végett **villanyvilágítási berendezést, villanyos csillárokat**, amelyből óriási választék állandóan raktáron van, **leszállított árak és részletfizetés mellett is berendezem.**

Kérem a nagyérdemű közönséget raktárom megtekintésére.

Költségvetéseket és terveket díjtalanul készítem.

Tisztelettel

TELTSCHE GÁSPÁR,
hatóságilag engedélyezett villanyvilágítási vállalatja.

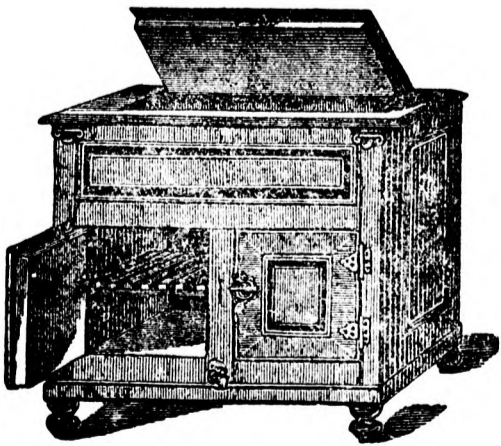
*-8

Részletfizetésre!

! Jótállás két év! !

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos, valamint zománcozott főzőedény kereskedése
ZOMBOR (Bácska).

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy üzletemet a legjobb minőségű

zománcozott főzőedényvel

kibővíttem és azt a n. é. közönségnek a legolcsóbb árban számítom, kérve a n. é. közönség szives pártfogását.

Továbbá dús raktár mindenféle **jégszekrényekben** (vendéglősök, mészárosok és magánosok részére), **fürdőkádakban** és **konyhafelszerelésekben.**

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárak elkészíttetnek.

Javítások olcsón és pontosan.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

A Rákóczi (bajai) uton egy külön bejárattal, villamos világítással berendezett tágas

UTCAI SZOBA

butorozva, esetleg butor nélkül kiadó. — Tudakozódni lehet a 3-2 kiadóhivatalban.

1189. sz. 1907.

Hirdetmény.

Bácsföldvár községe még két ártézi kut furására hirdet pályázatot, minél fogva vállalkozni szándékozók felhívtnak, hogy abbéli ajánlatukat **f. évi május hó végéig** tegyék meg.

Bácsföldvár, 1907. április 9.

2-1

ELŐJÁRÓSÁG.

2137. sz. 1907.

Pályázati hirdetmény

a gádori községi irnoki állásra, mely évi 730 korona javadalmazással van egybekötve.

Pályázati határidő: **1907. évi május hó 1.**

Zombor, 1907. április 8.

TÁRCZAY DEZSŐ,
főszolgabíró.

Kitüntetések:

Arad
Budapest
Bécs
Belgrád
Lovrin
Nagybeeskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pancsova
Szófia
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Magyar állami nagy aranyérem.

Faj tojások!

Fehér orpington

és

Sárga orpington

fajtiszta angol importált tyukok tojásai kaphatók **állami nagy aranyéremmel** és számos I. és legnagyobb díjjal kitüntetett fajbaromfi gazdaságban

REITTER OSZKÁR

főkapitánynál 12-11

NAGYBECSKEREKEN,

darabja 70 fillér.

Rázásmentes kipróbált biztos csomagolás **ingyenes.**

Előjegyzések már most elfogadtatnak.

Őszi szállításra nagytestű **emdeni libák, pekingi kacsák, fehér orpingtonok, sárga orpingtonok** előjegyezhetők.

H I R D E T É S E K

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

*-15

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Levélcím:

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

NE HIGYJE EL, HANEM GYŐZÖDJEK MEG RÓLA,

hogyan van cég, ahol hihetetlenül olcsón, (értsd: nem a minőség rovására olcsón) vásárolhat és zárhatja: első minőségű, selyemszítaszövetet, keveretlen tiszta gépkendő olajat, henger- és motorolajt, „Uszó” kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömítő anyagokat, szerelvényeket, malomszerszámokat, eszközöket vasrészeket, modern közlőműveket és szijakat.

Ez a cég: *-4
SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA műszaki iroda és raktár.
BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 26. szám.